

## Santrauka

Europos migracijos tinklo Lietuvos Respublikos nacionalinio informacijos centro parengtoje ataskaitoje apie migracijos ir prieglobsčio padėtį Lietuvoje apžvelgti 2009 metų svarbiausi pokyčiai, įvykę Lietuvoje migracijos ir prieglobsčio srityje, nurodyti labiausiai diskutuoti klausimai ir svarbiausi teisiniai sprendimai, priimti formuojant ir įgyvendinant šalies migracijos politiką, pateikiami statistiniai duomenys.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra patvirtinusi du ilgalaikės perspektyvos dokumentus migracijos srityje – Ekonominės migracijos reguliavimo strategiją 2007-2012 metų laikotarpiui<sup>1</sup> ir Lietuvos imigracijos politikos gaires<sup>2</sup>. Šių strateginių dokumentų pagrindinės nuostatos pateikiamos ataskaitos atitinkamuose skyriuose.

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. liepos 22 d. priėmė Lietuvos Respublikos užsieniečių teisinės padėties įstatymo pataisas, kuriomis buvo patikslintos užsieniečių buvimą ir gyvenimą Lietuvos Respublikoje kontroliuojančios institucijos, nustatytos palankenės šeimos susijungimo sąlygos, taikomas aukštos kvalifikacijos darbuotojams, užsieniečiams, atvykstantiems dėstyti, stažuoti ar pagal mainų programas, taip pat investuojantiems Lietuvoje užsieniečiams, sugriežtintos leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo sąlygos užsieniečiams, ketinantiems užsiimti Lietuvoje verslu.

Ekonominės aplinkybės 2009 metais lėmė didžiausią emigraciją per pastaruosius 18 metų. Tuo tarpu imigracija į Lietuvą dėl ekonominio nuosmukio mažėjo. Augant nedarbui šalyje darbuotojų iš trečiųjų šalių poreikis Lietuvoje labai sumažėjo ir, lyginant su 2008 metais, leidimų dirbti užsieniečiams išduota tris kartus mažiau.

2009 metais užfiksuota daugiau sienos pažeidimų atvejų, ryškėjo naujos nelegalios migracijos tendencijos. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos veiklos valstybinį auditą 2009 metais atlikusi Valstybės kontrolė savo išvadose nurodė, kad daugelio problemų nepavyko išvengti dėl aiškios vizijos, kaip turi būti pertvarkyta vidaus sienų apsauga Lietuvai įsiliejus į

---

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 25 d. nutarimas, Valstybės žinios, 2007, Nr. 49-1897;

<sup>2</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimas, Valstybės žinios, 2008, Nr. 143-5708;

Šengeno erdvę, nebuvimo, neefektyvaus žmogiškųjų išteklių prie vidaus ir išorės sienų paskirstymo. Tačiau manytina, kad Lietuvai tapus Šengeno nare paintensyvėjo ir naujų nelegalios migracijos būdų ir kelių į Šengeno erdvę paieška.

Lietuva per 2009 nepasistūmėjo į priekį užsieniečių integracijos klausimu. Valstybė neturi bendros integracijos strategijos, nėra vienos atsakingos institucijos, koordinuojančios užsieniečių integraciją. Yra vykdomi tik ES finansuojami integracijos projektai, kurie yra gana fragmentiniai. Užsieniečių integracija lieka tik deklaratyvi nuostata.

2009 pradėtas rengti Lietuvos Respublikos užsieniečių teisinės padėties įstatymo pataisų projektas, siekiant perkelti ir įgyvendinti septynių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas. Taip pat liko nepriimti sprendimai dėl tolesnio Lietuvos Respublikos pilietybės santykių teisinio sureguliuavimo.

2009 vykdo institucijų, atsakingų už migracijos politikos formavimą ir įgyvendinimą, pertvarką, kuri buvo sąlygota Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdyta valstybės institucijų ir įstaigų restruktūrizacija. Ekonominiu sunkmečiu priimti sprendimai sumažino institucijų veiklos migracijos srityje galimybes ir nėra orientuoti į migracijos politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų sistemos vystymą.

Ataskaitoje išdėstyta nuomonė nėra oficiali valstybės ir jos institucijų pozicija nagrinėjamais klausimais.